

PROJECTEN

SOCIAAL-ECONOMISCHE

Oproep tot projecten

• Oproep tot projecten voor stadslandbouw en duurzame voeding •

- **Drager :** oproep tot projecten om één of meer in aanmerking komende VZW's/organisaties te selecteren
- **Samenwerking(en) :** Gemeente en OCMW van Sint-Agatha-Berchem, Leefmilieu Brussel, citydev.brussels, VZW Valida
- **Doelgroep :** en organisaties gespecialiseerd in stadslandbouw (SL) en het empoweren van burgers + de bewoners (die al dan niet al actief zijn in de bestaande moestuinen)

HUIDIGE TOESTAND & VASTSTELLINGEN

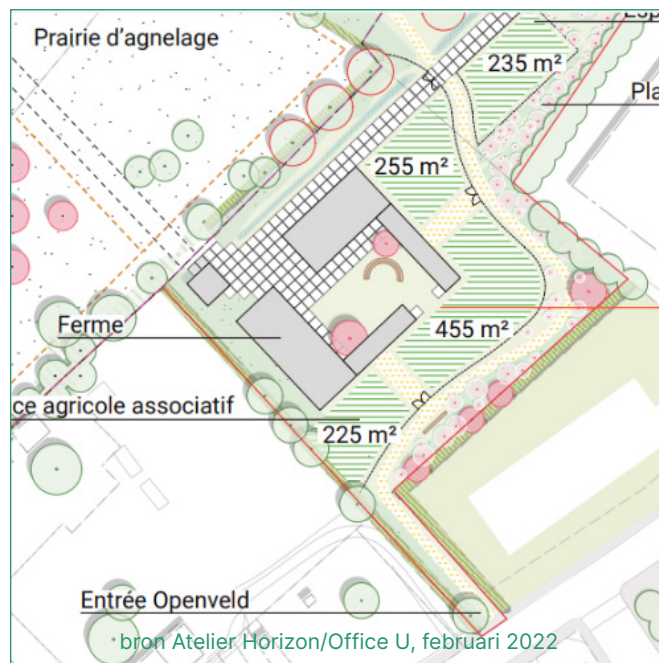
De DWC-perimeter grenst aan het toekomstige agro-ecologische project dat Leefmilieu Brussel op de Zavelenberg ontwikkelt. Het is de bedoeling om er een landbouwactiviteit op te zetten ten dienste van het natuurreservaat, met aanvullend een voedingsaspect (extensief, weiden en boomgaarden). Een deel van de Zavelenberg krijgt een bestemming als associatieve agrarische ruimte, ter ondersteuning van een sociale en open dynamiek met de wijk. Het nabijgelegen FarmCity-project van Citydev.brussels heeft economische ambities om voedsel te produceren.

Binnen de perimeter zelf zijn er twee kleinschalige burgermoestuineninitiatieven (Openveldstraat en de VZW Les Amis de Pinocchio in het Ensemble Jean Christophe). Daarnaast produceren verschillende bewoners zelf eigen groenten.

Om de nodige voorzieningen in de buurt te kunnen realiseren, moet het DWC-programma door het gebrek aan grond bouwen op percelen waar nu bij wijze van gunst bewoners mogen moestuinieren, (zie IM.3 Sporthallen). Deze burgerinitiatieven moeten dan ook een andere plaats krijgen.

SUCCESVOORWAARDEN

- De inrichting van de landbouwruimtes op de Zavelberg-site hangt af van het verkrijgen van de nodige vergunningen
- Het project moet 4 jaar na het opzetten ervan zelfbedruipend zijn
- Bij de inrichting van het Zavelberg-project rekening houden met de fasering 2023-2027: uitvoering ter plaatse wanneer het project het toelaat

OMSCHRIJVING OPROEP TOT PROJECTEN

Deze oproep tot projecten richt zich tot VZW's en organisaties met expertise op het vlak van stadslandbouw en duurzame voeding, die bereid zijn om een project uit te werken dat de uitdagingen van natuurbehoud en die ter versterking van het sociale weefsel met elkaar kan rijmen. Leefmilieu Brussel stelt voor om de percelen in de buurt van de toekomstige schaapskooi ter beschikking te stellen. Daar is 1190 m² ruimte beschikbaar voor moestuinen (225 m² + 455 m² + 255 m² + 235 m², zie het schema hiervoor). Het is de bedoeling om een vorm van gecultiveerde biodiversiteit te recreëren, maar ook om bij te dragen aan de passieve bescherming van het milieu via bewustmaking.

Er wordt heel veel belang gehecht aan de sociale dimensie, die verschillende vormen kan aannemen. Het is de bedoeling om nieuwe stuwende krachten te activeren, om de verplaatsing en de heropstart van de bestaande moestuin te begeleiden, in het licht van de dynamiek van de Zavelberg-site. Kruisbestuivingen (netwerk EP.3, achterkant sporthallen, op het land naast de Openveld moestuin, ...) en banden met kleinschaligere initiatieven in de wijk (moestuinbakken, productie van kruiden voor thee, aromaruimtes enz.) worden ook aangemoedigd.

Er wordt ook gedacht aan een experimenteel luik (regeneratie, planten, bodem, water, circulariteit, gezondheid, voeding).

VERWACHTE RESULTATEN

- Een wijk die steeds meer voeling heeft met haar eetbare en natuurlijke omgeving
- Bewoners die betrokken zijn bij burgerprojecten, die samenwerken en van gedachten wisselen en overleggen met de andere gebruikers van de site
- SL-projecten die ook na het verstrijken van de DWC-periode voortgezet kunnen worden

FINANCIËLE PARTNERS

TOTAALBEDRAG = 190.000 €
Budget 100% DWC Gewest

FASERING

begin 2023	Bekendmaking oproep tot projecten, selectie van één of meerdere projecten
2023 - 2024	Start projecten, verkenningsfase en samenstelling van de groepen
2024 - 2026	Werking en activiteiten, voorbereiding empowerment groepen en subsidies en ondersteuning DWC

REFERENTIES OF VOORBEEDEN

- Oprichting van pilotgroepen (op basis van de bestaande of andere moestuinen), steun bij de opleiding van doelgroepen, onderzoeksactie in een experimenteel luik.
- Toolbox om kleine SL-projecten in de publieke ruimte op te zetten met Comensia-huurders: benutten van ruimte onder bomen, netwerklocaties, ruimtes zonder duidelijke bestemming voor de huizen enz.
- Opzetten van een project rond een specifieke typologie, bijvoorbeeld aromatische en geneeskrachtige planten, een eetbaar bos
- Project dat empowerment voor het produceren van voedsel combineert met het bewustmaken van mensen om lokaal geproduceerde producten te consumeren - bijvoorbeeld door de geteelde producten te koop aan te bieden (via een contactpunt in de wijk, de boerderij aan de Dendermondestraat).
- Project kan gekoppeld worden aan sociaal-professionele integratie (SPI) en/of gelinkt worden aan het PP.1 BZLW-project

EVALUATIE-INDICATOREN

- Aantal opgestarte moestuinen of projecten
- Aantal deelnemers
- De huidige moestuiniers betrekken bij de verplaatsingsprojecten
- Empoweren van de groepen

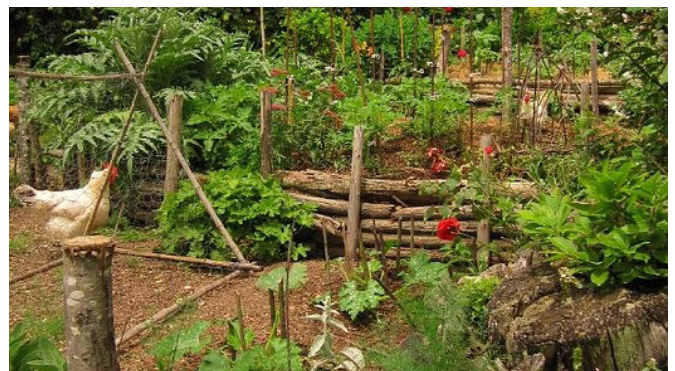
REFERENTIES

De Hortillonnages van Amiens

Harlow Carr Gardens, tuinbouwvereniging in het VK

Permacultuur, La Ferme de Sourrou, Frankrijk

Rozenbottels plukken, kruidentheeproject coöperatieve Graines de Vie

• Projecten voor het opzetten van zero-afvalacties •

- **Drager:** Oproep tot projecten om één of meer in aanmerking komende VZW's/organisaties te selecteren
 - **Samenwerking(en):** Gemeente en OCMW van Sint-Agatha-Berchem, OVM
 - **Doelgroep:** Comensia
- VZW's en organisaties actief op het vlak van hulpbronnen + de bewoners van de perimeter

HUIDIGE TOESTAND & VASTSTELLINGEN

Hoewel netheid op het eerste gezicht geen prioriteit lijkt te zijn voor de perimeter, werden wel verschillende sluisstortplaatsen in kaart gebracht. Door de terugkerende netheidsproblemen moeten vuilnisophalers vaker de openbare weg schoonmaken.

In de buurt van het Initiatiefplein, langs de Openveldas, staan meerdere glasbollen en afvalcontainers; die kunnen beter worden gebruikt. Er is echter geen bewustmakings- of begeleidingsproject en er worden geen acties opgezet.

Het lopende project van de Kringloopwinkel Noordwesten is een kans om aan te grijpen.

SUCCESVORWAARDEN

- Goede afstemming met het PP.6 project: Van bewustmaking naar actie ondernemen
- Aangepaste activiteiten voor de verschillende doelgroepen voorstellen
- Als er onvoldoende kandidaturen zijn voor de volledige duur van het DWC, de oproep jaarlijks herhalen

OMSCHRIJVING OPROEP TOT PROJECTEN

Deze oproep tot projecten richt zich tot verenigingen en organisaties die collectieve acties opzetten om het sorteren te verbeteren, met het oog op de recyclage en het beheer van afval in de ruime betekenis en om hulpbronnen te hergebruiken (van preventie tot verbranden met energierecuperatie volgens de Ladder van Lansink) :

- Het is de bedoeling om bewoners zelf actie te laten ondernemen (het 'bewustmakings'-aspect gebeurt tijdens het publieke project PP.6 Naar meer duurzame praktijken).
- Mikken op een collectieve aanpak (sociale cohesie, leren van leeftijdsgenoten)
- Alle leeftijden warm maken en de manuele vaardigheden van vrouwen in de verf zetten
- Er wordt gewezen op de kansen die de sociale woningsite biedt, met name door de renovatie en de komst van nieuwe bewoners

VERWACHTE RESULTATEN

- Gewoontes van bewoners veranderen zodat ze zich meer verantwoord gaan gedragen
- Genieten van een nettere wijk

FINANCIËLE PARTNERS

TOTAALBEDRAG = 115.000 €
Budget 100% DWC Gewest

FASERING

begin 2023	Bekendmaking oproep tot projecten, indiening van kandidaturen, selectie van één of meerdere projecten
2023 - 2026	Start van de projecten, jaarwerking en evaluatie
eind 2026	Vinden van subsidies (bij Leefmilieu Brussel - zero afval, Becircular enz.) om bepaalde projecten voort te zetten na afloop van het DWC-programma

REFERENTIES OF VOORBEELDEN

- Begeleidingsproject om afval te verminderen (workshops voor volwassenen, jongeren, kinderen): het gebruik verminderen, hergebruiken en recyclen, zelf maken en herstellen, doneren en recupereren enz.
- Een geefwinkel/gratis winkel/LES (local exchange system - lokale ruileconomie) opzetten in een leegstaand lokaal op het gelijkvloers
- Collectief project (type Repair Café, naaiatelier, kookworkshops om verspilling tegen te gaan enz.) in een leegstaand lokaal op het gelijkvloers
- begeleiden van een project om een 'minirecyclingcentrum' op te zetten, met de inrichting en terbeschikkingstelling van een ruimte waar containers voor verschillende afvalfamilies kunnen staan, eventueel met een luik sociaal-professionele integratie (SPI) of gelinkt aan het BZLW-project
- Collectieve inzameling op publieke ruimtes

EVALUATIE-INDICATOREN

- Aantal opgezette acties en initiatieven
- Aantal deelnemers en betrokkenen
- Peilen naar de ervaring van de deelnemers: was er in de praktijk een verbetering merkbaar of niet?
- Algemene netheid van de publieke ruimtes en respect voor het milieu

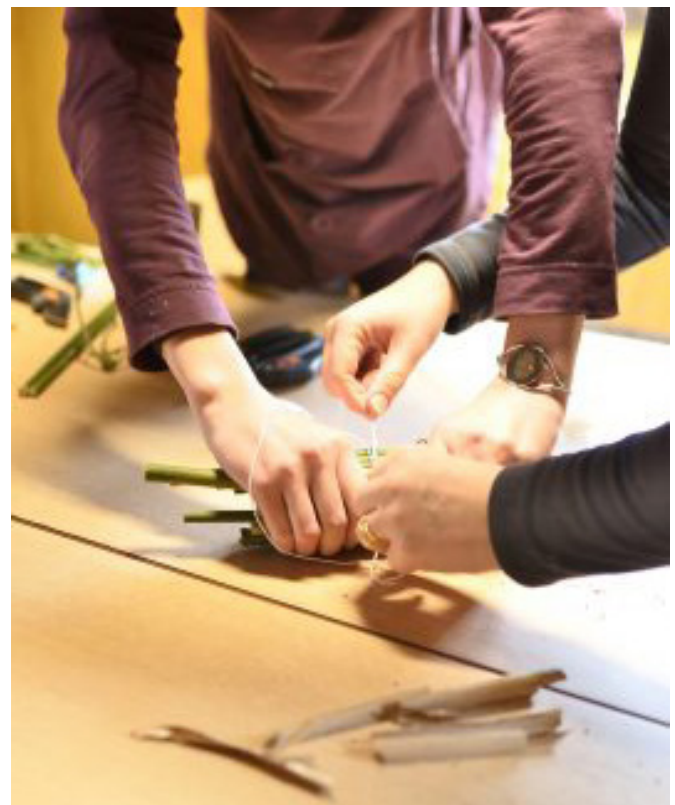
REFERENTIES

Collectieve inzameling, ER-project in Central Gardens, Anderlecht

Repair Café, Recyclart, Brussel

Workshops, cursussen, bezoeken en stages van de VZW Tournesol